

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

ŞİKAYET NO : 2015/2427
KARAR TARİHİ : 14/10/2015

TAVSİYE KARARI

ŞİKAYETÇİ :

ŞİKAYET EDİLEN İDARE : Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı

ŞİKAYETİN KONUSU : Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından ..... numaralı ihbarname ile şikayetçiye tahakkuk ettirilmiş olan 524,88 TL tutarındaki yol harcamalarına katılma payının iptal edilmesi talebi hakkındadır.

ŞİKAYET BAŞVURU TARİHİ : 16.4.2015

I. USÛL

A. Şikâyet Başvuru Süreci

1. Şikâyet başvurusu, Kurumumuza elektronik başvuru yolu ile gönderilen 16/04/2015 tarih ve .. sayı ile kayıt altına alınan gerçek kişiler için şikâyet başvuru formu vasıtasıyla yapılmıştır. Şikâyet başvurusunun karara bağlanması için 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 41/1-a maddesi ve İmza Yetkileri Yönergesinin 7 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi uyarınca, şikâyetin incelenmesine ve araştırmasına geçilmiş, 2015/2427 şikâyet no.lu Tavsiye Önerisiyle Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

B. Ön İnceleme Süreci

2. Yapılan ön inceleme neticesinde, şikâyet konusunun Kurumumuzun görev alanına girdiği, şikâyetçinin menfaat ihlali koşulunu taşıdığı, idari başvuru yollarının tüketildiği, şikâyetin süresinde yapıldığı ve diğer ön inceleme konularında da bir eksiklik bulunmadığı, bu nedenle şikâyetin inceleme ve araştırmasına engel bir durumun olmadığı tespit edilmiştir.

II. OLAY VE OLGULAR

A. Şikâyetçinin Konu Hakkındaki Açıklamaları ve İddiaları

3. Şikâyetçi dilekçesinde özetle; 2013 tarihinde ... İlçesi, ...Mahallesi .... ada .. parselde tapuya kayıtlı taşınmazı satın aldığı, söz konusu taşınmaz için tarafına Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığınca ..... ihbarname numarası ile 524,88 TL asfalt katılım payı tahakkuk edildiğini, ancak Belediyenin asfalt hizmeti iş bitim tarihinin 2010 olduğunu, söz konusu tarihte taşınmazın maliki olmadığını dolayısıyla asfalt katılım payının tarafına yansıtılmasının hukuka ve hakkaniyete aykırı olduğunu belirterek yol harcamalarına katılma payına ilişkin işlemin iptalini talep etmektedir.

B. İdarenin Şikâyete İlişkin Açıklamaları

4. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na gönderilen 2015 tarih ve ... sayılı bilgi ve belge isteme yazımıza cevaben Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı Fen İşleri Dairesi Başkanlığı Yol ve Asfalt Şube Müdürlüğü tarafından gönderilen 2015 tarih ve ... sayılı yazı ve eki bilgi ve belgelerde özetle; 2010 yılında ... İlçesi, ... Mahallesinde bulunan imarın .... ada .. parselin cephesine isabet eden ... sokakta asfalt çalışması yapıldığı, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu uyarınca çalışma yapılan sokağa cephesi bulunan gayrimenkul sahiplerine Tapu Müdürlüklerinden alınan tapu kayıtları dikkate alınarak şikâyetçi adına 524,88 TL yol harcamalarına katılma payı ihbarnamesi gönderildiği, 2010 yılında Gelir İdaresi Başkanlığınca yayımlanan “Asgari Ölçüde Arsa ve Arazi Metre Kare Birim Değerleri” adlı yayımda .... İlçesi sınırları içerisindeki ... sokak için toplam arsa rayicinin 125,00 TL/m² alındığı, ayrıca ... Tapu Sicil Müdürlüğünden alınan kayıtlara göre ise arsa alanı 1660,8 m² olan taşınmaz üzerindeki mükellefin hissesine isabet eden arsa rayicinin 6.000,00 TL (1660,8*125,00*(48/1660,8) olarak hesaplandığı, teknik elemanlarca yerinde yapılan incelemeler neticesinde .... Ada ... parsel üzerinde .. katlı ve .. m² oturum alanına sahip bina olduğu, Gelir İdaresi Başkanlığınca 2010 yılında yayımlanan “Binaların Metrekare Normal İnşaat Maliyet Bedellerini Gösterir Cetvel” den Y.K. bina bölümdeki 3 üncü sınıf mesken binaların değerinin 216,30 TL/m² bedel, hissesine düşen bina alanı ve kat adedi ile çarpılarak daire rayicinin 20.244,06 TL (650*216,30*5*(1660,8*48/1660,8) hesaplandığı, taşınmazın arsa ve bina rayiçleri toplanarak mükellefe ait ada/parselin 2010 yılı vergi değeri 26.244,06 TL (6.000,00 + 20.244,06) olduğu, sokağın yol harcamalarına katılma payının hesabında; taşınmaz malların değerden katılma biriminin 0,02475049 (355.259,79/14.353.635,36) olduğu, 2464 sayılı Kanun gereğince katılım bedeli vergi değerinin %2 sini geçemeyeceği gerekçesiyle, asfalt katılım bedelinin 524,88 TL (26.244,06 *0,02) olarak taşınmaz malikine tahakkuk edildiği, **ihbarnamedeki hizmet yılının geçmiş yıllara ait olarak görünmesine rağmen yapılan hizmetin bir program dâhilinde olduğu dolayısıyla işin bitirildiği tarihte malik bir başkası olsa da gayrimenkulün son sahiplerinin bu yoldan yararlanmaya halen devam ettiklerinden yapılan işlemde herhangi bir yanlışlık bulunmadığı** ifade edilmiştir.

5. Ayrıca 2015 tarihinde ilgili İdare ile yapılan telefon görüşmesinde, şikâyetçiye yol harcamalarına katılma payı olarak gönderilen ihbarname tahakkuk makbuzunun bir örneği ve söz konusu asfalt çalışmasının hizmet bitim tarihini gösteren resmi evrakın faks yoluyla gönderilmesi İdareden talep edilmiştir. İlgili idarece gönderilen ek evraklar 2015 tarih ve ... sayılı tutanakla kayıt altına alınmıştır.

C. Olaylar

6. 3 numaralı paragrafta açıklandığı üzere şikayetçi Belediyece tarafına tahakkuk edilen katılma payının hukuka ve hakkaniyete aykırı olduğunu iddia ederek yazılı dilekçeyle İdareye başvurmuş 524,88 TL tutarındaki asfalt katılım bedelinin iptal edilmesi talebinde bulunmuştur. Başvuruya istinaden Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığınca 2015 tarih ve .. sayılı yazı ile; 2010 yılında ... İlçesi, ... Mahallesi sınırları içerisinde bulunan imarın ..... ada .. parselin cephesine isabet eden ... Sokakta asfalt çalışması yapıldığı, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre çalışma yapılan cadde veya sokağa cephesi bulunan gayrimenkul sahiplerine Tapu Müdürlüklerinden alınan tapu kayıtları dikkate alınarak ihbarname gönderildiği dolayısıyla yapılan işlemde herhangi bir yanlışlık bulunmadığı, ***ihbarnamedeki hizmet yılının geçmiş yıllara ait olarak gözükmesine rağmen yapılan hizmetin bir program dâhilinde yapılması nedeniyle ve olayda işin bitirildiği tarihte malik bir başkası olsa da gayrimenkulün son sahiplerinin bu yoldan yararlanmaya halen devam ettiklerinden dolayı, asfalt katılım payı tarh ve tahakkukunda herhangi bir usulsüzlük veya yasal olmayan işlem bulunmadığı*** açıklanarak şikayetçinin talebi reddedilmiş şikayetçi bu kez aynı taleple 16/04/2015 tarihinde Kurumumuza başvuruda bulunulmuştur.

D. Kamu Denetçisi Zekeriya Aslan'ın İnceleme ve Araştırma Bulguları

7. Şikayet konusu işleme ilişkin bilgi ve belgeler Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'ndan istenilmiş, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı Fen İşleri Dairesi Başkanlığı Yol ve Asfalt Şube Müdürlüğünce 4 numaralı paragrafta bahsedilen açıklamalar yapılarak 5 numaralı paragrafta açıklanan belgelerin örnekleri gönderilmiştir.

III. HUKUKİ DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat

8. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun “Zamanaşımı Süreleri” başlıklı 114 üncü maddesinin birinci fıkrasında; *“Vergi alacağının doğduğu takvim yılını takip eden yılın başından başlayarak beş yıl içinde tarh ve mükellefe tebliğ edilmeyen vergiler zamanaşımına uğrar.”* denilmektedir.

9. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun “Yol Harcamalarına Katılma Payı” başlıklı 86 ncı maddesi; *“Belediyelerce veya belediyelere bağlı müesseselerce aşağıdaki şekillerde inşa, tamir ve genişletilmeye tabi tutulan yolların iki tarafında bulunan veya başka bir yola çıkışı olmaması dolayısıyla bu yoldan yararlanan gayrimenkullerin sahiplerinden meclis kararı ile Yol Harcamalarına Katılma Payı alınabilir. a) Yeni yol açılması, b) Mevcut yolların yüzde 40 nispetinde veya daha fazla genişletilmesi, ... Yolların kaldırımlar da dahil olmak üzere (15) metreden fazla genişliklerine düşen giderler, belediyelere ait olup harç payına konu teşkil etmez. İki ve daha fazla yol kenarında bulunan gayrimenkuller için asıl cepheyi teşkil eden yoldan düşen pay tam, diğer yollara ait pay ise yarım olarak hesaplanır.”* şeklindedir.

9.1. Aynı Kanunun; “Payların Hesaplanması” başlıklı 89 uncu maddesi *“(a) Harcamalara katılma payları, bir program dahilinde veya istek üzerine doğrudan doğruya yapılan işlerde, bu hizmetler dolayısıyla yapılan giderlerin tamamıdır. Şu kadar ki yapılacak giderler peşin ödendiği takdirde bu paylar ilgililerden yüzde yirmibeş noksanı ile alınır. Ancak, bu tür hizmet*

giderleri Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile İller Bankası tarafından tespit edilen ve yayınlanan rayiç ve birim fiyatlara göre hesaplanan tutarları aşamaz... Harcamalara katılma payları bina ve arsalarda vergi değerinin yüzde 2'sini geçemez...” hükmünü,

9.2. “Payın Tahakkuk Şekli” başlıklı **90 ıncı maddesi** “**Yol Harcamalarına Katılma Payı, bu hizmetin yapıldığı yollardan faydalanan, Su Tesisleri İle Kanalizasyon Harcamalarına Katılma Payları ise hizmetten faydalanma şekillerine göre ilgili gayrimenkul sahipleri arasında ve 89 uncu maddeye göre hesaplanan katılma payları toplamının ilgili gayrimenkullerin vergi değerleri toplamına oranlanarak dağıtılması suretiyle hesaplanıp tahakkuk ettirilir.**” hükmünü,

9.3. “Payın Tahakkuk Zamanı” başlıklı **91 inci maddesi**; “**Harcamalara katılma paylarının tahakkuku, işler hangi ihale usulü ile yapılmış olursa olsun, hizmetin tamamlanarak halkın istifadesine sunulmuş olmasından sonra yapılır.** Ancak, yapılacak yazılı tebliğ ile verilecek süre içinde ilgililerin harcamalara katılma paylarını peşin ödemeyi kabul etmeleri halinde, bu paylar, kabule ilişkin yazılı başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde tahakkuk ettirilir.” hükmünü,

9.4. “Tahsil Şekli” başlıklı **93 üncü maddesi** ise; “Harcamalara katılma payları belediyelerce veya bunlara bağlı müesseselerce, 92 nci maddeye göre payların ilan ve tebliğ edildiği yılı takip eden yıldan itibaren iki yılda ve dört eşit taksitte, peşin ödemelerle tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde tahsil olunur. Ancak, yukarıda yazılı ödeme sürelerini, ilgili belediyelerin teklifi üzerine, 5 yıla (peşin ödemelerde bir yıla) kadar uzatmaya ve buna göre taksit sürelerini tespit etmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir. Bakanlar Kurulunca bu yetkinin kullanılması halinde, uzatılan ödeme süreleri için belediyeler, belediye meclislerinin kararı üzerine ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca alınan tecil faizi oranını aşmamak üzere faiz alabilirler. Satış, hibe ve trampa gibi devir hallerinde ferağ sırasında o tarihe kadar ödenmemiş taksitler peşin olarak tahsil olunur. **Harcamalara katılma payına tabi gayrimenkullerin listesi belediyelerce ilgili tapu dairelerine bildirilir. Bu gayrimenkullerin satış, hibe ve trampaları halinde tapu dairesi payın tahsilini sağlamak üzere, belediyeyi haberdar eder ve pay ödenmedikçe intikal işlemi yapılmaz.**” hükmünü düzenlemektedir.

10. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Harcamalara Katılma Payları İle İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin “Payın Tahakkuk Zamanı” başlıklı 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasında ise; “**İşin bitirilerek hizmete açılmış olduğu gecici kabulün yapılması ile belirlenir.**” denilmektedir.

B. Şikayet Konusuna İlişkin Uygulamalar

11. Danıştay 9. Dairenin 30/04/1998 tarih ve E.1997/1627, K.1998/1668 sayılı kararı; “...Olayda ise, yol harcamalarına katılma payı hesaplanmasına sebebiyet veren asfalt-bordür ve tretuvar çalışmasının ... tarihinde halkın istifadesine sunulduğu, bu tarihteki gayrimenkulün sahibinin ... isimli şahıs olduğuna göre, **6 aylık bir süre geçtikten sonra gayrimenkulü satın alan davacı adına tahakkuk ettirilen payda isabet görülmediği** gerekçesi ile kabul ederek yol harcamalarına katılma payını terkin eden ... Vergi Mahkemesinin ... tarih ve ... sayılı kararının;

hizmetin sürekli olduğu bu nedenle tahakkuk ettirilen payda isabetsizlik bulunmadığı iddiası ile bozulması isteminden ibarettir. Temyiz edilen ... Vergi Mahkemesinin ... tarih ve ... sayılı kararında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 49. maddesinin 1. fıkrasında sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisinin bulunmadığı anlaşıldığından temyiz isteminin reddine, anılan Mahkeme kararının onanmasına karar verildi” şeklindedir.

12. Danıştay 9. Dairenin 30/11/2006 tarih ve E.2005/2712, K.2006/5081 sayılı kararında ise; “... Kanunun 91. maddesinde, **yol harcamalarına katılma payı tahakkukunun hizmetin tamamlanarak halkın istifadesine sunulmuş olmasından sonra yapılacağı hükme bağlandığından,** 14/11/1999 tarihinde bitirilen beton asfalt kaplama çalışmasına ilişkin harcamaların bu tarih itibariyle yolların iki tarafında bulunan gayrimenkul sahiplerine paylaştırılması gerekmekte olup, mahkemece re’sen araştırma ilkesi uyarınca anılan 10 no’lu parselin 14/11/1999 tarihi itibarıyla tapuda kimin adına kayıtlı olduğunun tapu müdürlüğünden sorularak tespiti ve davacının taşınmazdaki hisse oranı dikkate alınarak davanın karara bağlanması gerekirken yazılı gerekçe ile kabul edilmesinde yasal isabet görülmemiştir...” hükmüne yer verilmiştir.

C. Kamu Denetçisi Zekeriya Aslan’ın Kamu Başdenetçisi’ne Önerisi

13. Kamu Denetçisi tarafından Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığınca yol harcamalarına katılma payının asfalt kaplama çalışmasının bitim tarihi itibariyle hizmetten faydalanan malik adına tahakkuk ettirilmesi gerektiği, şikâyetçi adına yapılan tahakkukun hukuka ve hakkaniyete aykırı olduğu değerlendirilerek şikâyetçi adına tahakkuk ettirilen 524,88 TL’nin iptal edilmesi gerektiği hususunda Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı’na tavsiyede bulunulması yönünde Öneri Kamu Başdenetçisi’ne sunulmuştur.

D. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden Değerlendirme

14. 3 numaralı paragrafta açıklandığı üzere şikâyetçi, adına kayıtlı taşınmazı 2013 tarihinde satın aldığı, Belediyenin asfalt hizmeti iş bitim tarihinin 2010 olmasına rağmen malik olmadığı dönem için İdare tarafından kendisine 524,88 TL yol harcamalarına katılma payının tahakkuk ettirildiğini iddia ederek bu bedelin iptali talebiyle Kurumumuza başvurmuştur.

15. Harcamalara katılma payı, belediyeler tarafından inşa, tamir ve genişletilmeye tabi tutulan yolların iki tarafında bulunan veya başka bir yola çıkışı olmaması dolayısıyla bu yoldan yararlanan gayrimenkullerin sahiplerinden meclis kararı ile alınan paydır. Yol harcamalarına katılma payı, kanalizasyon harcamalarına katılma payı ve su tesisleri harcamalarına katılma payı olarak üç çeşit harcamalara katılma payı bulunmaktadır. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu hükümlerince düzenlenen yol harcamalara katılma payının; belediyeler tarafından inşa, tamir ve genişletilmeye tabi tutulan yolların iki tarafında bulunan veya başka bir yola çıkışı olmaması dolayısıyla **bu yoldan yararlanan gayrimenkullerin sahiplerinden** meclis kararı ile alınabileceği kurala bağlanmıştır. Söz konusu harcamalara katılma payı gayrimenkulün değerini arttırıcı nitelikte olduğu için, katılma payı mükellefiyeti harcamanın yapıldığı bölgedeki gayrimenkul sahipliği ile ilişkilendirilmiştir. (Kurtuluş, Barış 2006, Türkiye’de Belediyelerin Mali Yapısı ve Harcamalarının Finansmanı, DPT Yayını, Yayın No: 2692, Ankara.)

16. 9.2. numaralı paragrafta açıklanan Kanun ve 10 numaralı paragrafta değinilen Yönetmelik hükümleri gereği yol harcamalarına katılma payı, bu hizmetin yapıldığı yollardan faydalananlara tahakkuk ettirilecektir. 2464 sayılı Kanun ile harcamalara katılma payı tahakkukunun, işler hangi ihale usulü ile yapılmış olursa olsun, hizmetin tamamlanarak halkın istifadesine sunulmuş olmasından sonra yapılacağı anılan Yönetmelikte ise, işin (asfalt çalışması) bitirilerek hizmete açılmış olmasının geçici kabulün yapılması ile belirlendiği ifade edilmektedir. Söz konusu yasal düzenlemelerden anlaşılacağı üzere, tahakkuk işleminin hizmetin tamamlanıp halkın istifadesine sunulmasından sonra, hizmetin sunulma tarihindeki gayrimenkul sahipleri adına yapılacağı anlaşılmaktadır. Bu kapsamda **hizmetin halkın istifadesine sunulma tarihinde tapuda malik olarak gözüken kişinin yol harcamalarına katılma payının mükellefi olması gerekmektedir.**

17. 9.4. numaralı paragrafta bahsedilen Belediye Gelirleri Kanununun 93 üncü maddesinde gayrimenkule ait yol harcamalarına katılma payı ödenmeden tapuda devir işleminin gerçekleşmeyeceği açıklanmıştır. 9.3 numaralı paragrafta değinilen 2464 sayılı Kanunun 91 inci maddesinde, yol harcamalarına katılma payı tahakkukunun hizmetin tamamlanarak halkın istifadesine sunulmuş olmasından sonra yapılacağı hükme bağlandığından ve 5 numaralı paragrafta yer verilen tutanak ile kayıt altına alınan belgelerden de anlaşılacağı üzere **.... İlçesi, ... Mahallesi ... ada . parseli de kapsayan asfalt çalışmasının iş bitimi tarihinin 2010 olduğu, söz konusu tarihin asfalt kaplama çalışmalarında idarece yapılan harcamaların 2010 tarihi itibarıyla yolların iki tarafında bulunan gayrimenkul sahiplerine pavlaştırılması gerekmekte olup, ... ada .. parselde 2010 tarihi itibarıyla tapuda kimin adına kayıtlı olduğunun tespit edilmesi gerekmektedir.**

18. Somut olayda; şikayetçi ..'in .... İlçesi, ... Mahallesi, ... ada . parselde tapuya kayıtlı taşınmazı 2013 tarihinde ..... isimli şahıstan satın aldığı, söz konusu imarın cephesine isabet eden ... sokakta yapılan asfalt çalışmasının iş bitim tarihinin ise 2010 olduğu ilgili İdareden gelen evraklardan anlaşılmaktadır. Dolayısıyla işin bitirilerek hizmete açılmış olmasının geçici kabulün yapılması ile belirlendiği, hizmete sunulma tarihinin ise iş bitim tarihi olduğu sonucuna varılmaktadır. **Hizmetin sunulduğu 2010 tarih itibarıyla (yani işin bitiriliş tarihi itibarıyla) taşınmaz maliki olmayan kişilere yol harcamalarına katılma payının tahakkuk ettirilemeyeceği kuşkusuzdur.**

19. 11 ve 12 numaralı paragraflarda değinilen Danıştay kararlarında yol harcamalarına katılma payı tahakkukunun hizmetin tamamlanarak halkın istifadesine sunulmuş olmasından sonra yapılacağı vurgulandığı, söz konusu tarihten sonra taşınmazın maliki olan şahsa yapılan tahakkukun hukuka uygun olmadığı belirtilmiştir ayrıca asfalt hizmetinin halkın istifadesine sunulduğu tarihte malikin tespit edilmesi gerektiği hususları açıkça ifade edilmiştir.

20. Kişilere hukuk güvenliğinin sağlanması, Anayasa'nın 2 nci maddesinde belirtilen hukuk devletinin ön koşullarından olup; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İHAM) içtihatlarında da iç hukuk kurallarının yeterli ölçüde öngörülebilir, açık ve erişilebilir olması dolayısıyla hukuk güvenliğinin sağlanması hususu vurgulanmaktadır. Hukuk devleti, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerektirir. Hukuk güvenliğinin sağlanması, bu doğrultuda yasaların

geleceğe yönelik öngörülebilir belirlemeler yapılabilmesine olanak verecek kurallar içermesini gerekli kılar. Geriye dönük düzenlemelerle kişilerin haklarının, hukuki istikrar ve güvenlik ilkesi gözetilmeden kısıtlanması hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmaz. Öte yandan, hukuk devletinin hukuk güvenliği ilkesi belirliliği de gerektirir. Belirlilik ilkesi, yükümlülüğün hem kişiler hem de idare yönünden belli ve kesin olmasını, yasa kuralının, ilgili kişilerin mevcut şartlar altında belirli bir işlemin ne tür sonuçlar doğurabileceğini makul bir düzeyde öngörmelerini mümkün kılacak şekilde düzenlenmesini gerekli kılar. **Dolayısıyla, hizmetin sunulduğu tarihte tapuda malik gözüken kişi yerine taşınmazı daha sonra devralan kişi adına tahakkuk işlemi yapılmasının hukuk güvenliği ilkesine de aykırılık teşkil edecektir.**

21. Yukarıdan beri anlatılan hususlar, bilgi, belge ve dosya kapsamı hep birlikte değerlendirildiğinde; Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığınca yol harcamalarına katılma payının asfalt kaplama çalışmasının bitim tarihi olan 2010 tarihinde hizmetten faydalanan malik adına tahakkuk ettirilmesi gerekirken şikayetçiye ..... numaralı ihbarname ile tahakkuk ettirilen 524,80 TL yol harcamalarına katılma payının hukuka ve hakkaniyete aykırı olduğu, bu durumun şikayetçinin mağduriyetine sebebiyet verdiği anlaşıldığından, İdarece şikayetçinin mağduriyetinin makul sürede giderilmesi ve şikayetçi adına tahakkuk ettirilen 524,80 TL yol harcamalarına katılma payının iptal edilmesi yönünde İdareye Tavsiye Kararı vermek gerekmiştir.

E. İnsan Hakları Yönünden Değerlendirme

22. Anayasamızın 35. maddesinde herkesin mülkiyet hakkına sahip olduğu, bu hakkın ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabileceği, mülkiyet hakkının kullanılmasının toplum yararına aykırı olamayacağı düzenlenmiştir. BM İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si'nin mülkiyet hakkını düzenleyen 17 nci maddesinde, "*Hiç kimsenin keyfi olarak mülkiyetinden yoksun bırakılamayacağı*" hükmü, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne Ek 1 No'lu Protokolün 1 inci maddesinde ise; "*Her gerçek ve tüzel kişinin, mal ve mülk dokunulmazlığına riayet edilmesini isteme hakkının olduğu, herhangi bir kimsenin ancak kamu yararı sebebiyle ve yasada öngörülen koşullara ve Uluslararası hukukun genel ilkelerine uygun olarak mal ve mülkünden yoksun bırakılabileceği*" hükmü düzenlenmiştir.

23. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne göre "*Mal ve mülk*" kavramı iç hukukumuzdaki tanımdan bağımsız olarak ayrı ve çok geniş bir anlama sahiptir. Mahkemeye göre; "*Mal ve mülk*" kavramı maddi varlığa sahip her türlü taşınır ya da taşınmaz malı içerdiği gibi; maddi varlığa sahip olmayan hak ve menfaatleri, mameleke dâhil her türlü aktif, mali ve ekonomik değeri olan hisseler, patentler, tahkim kararları, emeklilik maaşı hakkı, sosyal katkı payları, kira hakları gibi değerleri de içermektedir. **Somut olayda da, şikâyet başvurusunun mülkiyet hakkı çerçevesinde ele alınması gerektiği ve bu kapsamda şikâyetçiden alınmaması gereken yol harcamalarına katılma payının şikayetçiye ihbarname ile tahakkuk ettirilmesinin mülkiyet hakkının ihlaline yol açtığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.**

24. Ayrıca, Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden biri "belirlilik" tir. Bu ilkeye göre, yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir, nesnel olması, sınırlarının bilinmesi, öngörülebilir olması ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi de gereklidir. Belirlilik ilkesi, hukuksal

güvenlikle bağlantılı olup birey, yasadan, belirli bir kesinlik içinde, hangi somut eylem ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını, bunların idareye hangi müdahale yetkisini doğurduğunu bilmelidir. Ancak bu durumda kendisine düşen yükümlülükleri öngörebilir ve davranışlarını ayarlar. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin lafzında ise “Yasallık” olarak değerlendirilebilecek bu ilke, iç hukuk kurallarının yeterli ölçüde öngörülebilir, açık ve erişilebilir olmasını öngörmektedir Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Hentrich/Fransa, 22 Eylül 1994, Lithgow ve diğerleri/Birleşik Krallık, 8 Temmuz 1986 ve ..... Vakfı/Türkiye 9 Ocak 2007 kararlarında bu ilkeye dayanarak karar verme yoluna gitmiştir. **Somut olayımızda da, 20 numaralı paragrafta açıklandığı üzere; hizmetin sunulduğu tarihte tapuda malik gözükken kişi yerine taşınmazı daha sonra devralan kişi adına tahakkuk işlemi yapılması Anayasamızın özünü oluşturan “belirlilik” ilkesine aykırı olduğu gibi İHAM’nin kararlarında üzerinde önemle durduğu “yasallık” ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.** Bu hakların ihlali dışında diğer yönlerden insan haklarının ihlalinin tespit edilemediği, kanun önünde eşitlik ilkesi uygun davranıldığı, etkin başvuru yollarının açık olduğu, hakların kötüye kullanılmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

F. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

25. Günümüzde demokratik, modern ve katılımcı yönetim anlayışında idarelerden sadece hukuka uygun hareket etmeleri değil aynı zamanda iyi yönetim ilkelerine de uygun işlem tesis etmeleri beklenmektedir. 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğinin 6 ncı maddesinde; *“Kurum, inceleme ve araştırma yaparken idarenin, insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde; kanunlara uygunluk, ayrımcılığın önlenmesi, ölçülülük, yetkinin kötüye kullanılmaması, eşitlik, tarafsızlık, dürüstlük, nezaket, şeffaflık, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, dinlenilme hakkı, savunma hakkı, bilgi edinme hakkı, makul sürede karar verme, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi, kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi, kişisel verilerin korunması gibi iyi yönetim ilkelerine uygun işlem ve eylem ile tutum veya davranışta bulunup bulunmadığını gözetir ve iyi yönetim ilkelerine uyar.”* şeklinde yer verilmektedir. Söz konusu Yönetmelik hükmünde yer alan ilkelerin kaynağını teşkil eden **Avrupa Birliği Temel Haklar Şartının** 41 inci maddesinde de iyi yönetim hakkından bahsedilmekte olup, benzer ilkelere Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilen **“Avrupa Doğru İdari Davranış Yasası”** nda da yer verilmiştir.

26. Söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirme neticesinde; İdareden istenilen bilgi ve belge talep yazılarımıza yasal süre içerisinde cevap verildiği, şikayet konusuyla ilgili evrakların gönderildiği, verilen cevapların gerekçeli olduğu anlaşılmış olup, **İdarenin iyi yönetim ilkelerine bu yönden uygun davrandığı anlaşılmıştır.** Ancak, gerek İdarece şikâyetçiye verilen cevapta gerekse İdarenin tesis ettiği işlemde **İdarenin kanunlara uygunluk, hesap verilebilirlik, haklı beklentiye uygunluk, kazanılmış hakların korunması, kararların gerekçeli olması, karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi ilkelerine uymadığı anlaşılmış olup, idareden bundan böyle bu ilkelere daha özenli davranması ve uyması beklenmektedir.**

IV. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

A. Dava Açma Süresinin Yeniden Başlaması

27. 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu tavsiye kararı üzerine otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır.

B. Yargı Yolu

28. 2709 sayılı 1982 Anayasası'nın Temel Hak ve Hürriyetlerin Korunması başlıklı 40 ıncı maddesinin ikinci fıkrasında, "Devlet, işlemlerinde, ilgili kişilerin hangi kanun yolları ve mercilere başvuracağını ve sürelerini belirtmek zorundadır." hükmü yer almakta olup, 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, ilgili İdarenin işlemine karşı 30 günlük dava açma süresinden arta kalan süre içinde Ankara Vergi Mahkemesinde yargı yolu açıktır.

V. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçeler ve dosya kapsamına göre şikayetin **KABULÜNE,**

Şikâyetçinin mağduriyetinin makul sürede giderilerek şikayetçi adına ..... ihbarname numarası ile tahakkuk ettirilen 524,88 TL yol harcamalarına katılım payının iptal edilmesi hususunda **ANKARA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞINA TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kanunun 20 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, merciince (Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nca) bu karar üzerine tesis edilecek işlem ya da tavsiye edilen çözümün uygulanabilir nitelikte görülmediği takdirde gerekçesinin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın şikayetçiye ve Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisi'nce karar verildi.

e-imzalıdır

M.Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi